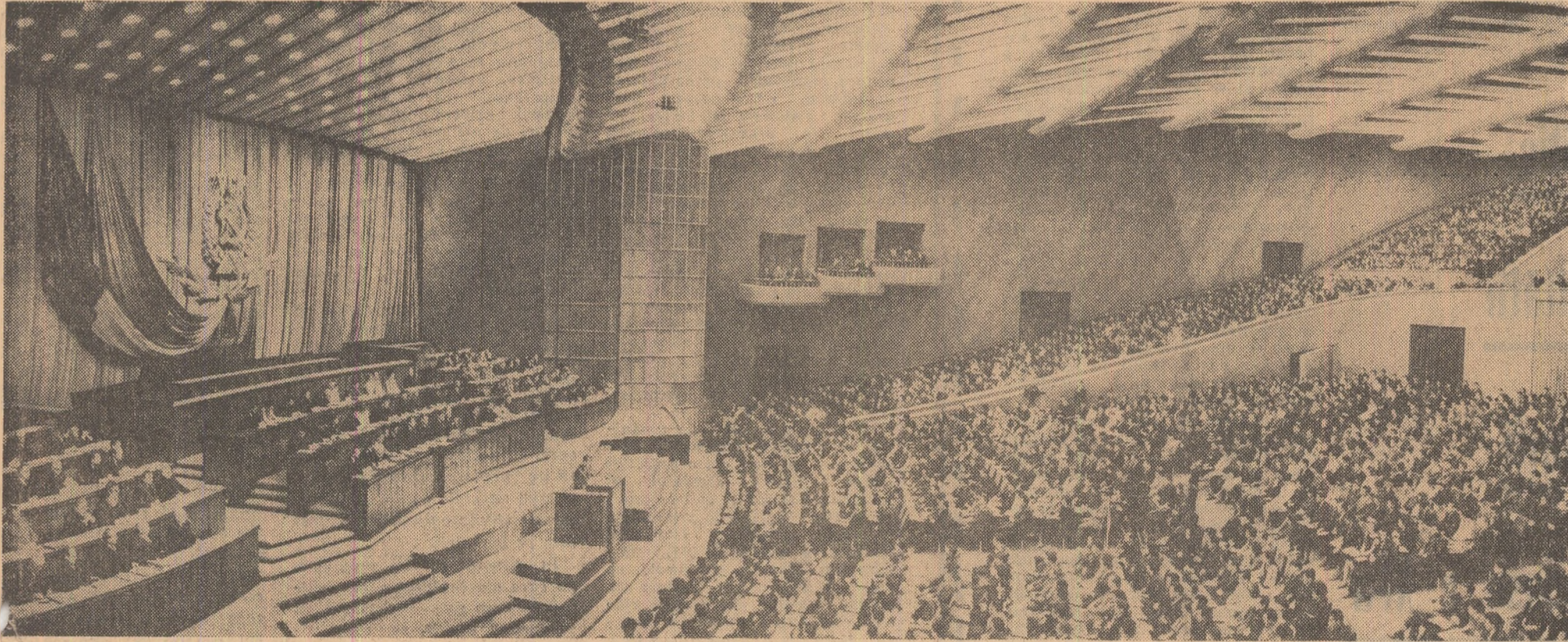

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XVIII
Nr. 843
Vineri 25 martie
1966
4 pag. 25 bani

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Aspect din timpul lucrărilor celui de-al VIII-lea Congres al U.T.C.

CONGRESUL AL VIII-LEA AL UNIUNII TINERETULUI COMUNIST

Miercuri, 23 martie, s-au deschis la București lucrările celui de-al VIII-lea Congres al Uniunii Tineretului Communist.

Marea sală a Palatului Republicii a reunit în această zi, într-o atmosferă de entuziasm tineresc, pe delegații celor 2.250.000 de membri ai Uniunii Tineretului Communist. Cei 2.000 de delegați ai organizațiilor U.T.C. din întreaga țară — muncitori, lucrători ai ogoarelor, ingineri, tehnicieni, studenți, elevi, militari, învățători și profesori, cercetători științifici, oameni de artă — au adus cu ei frezământul muncii însuflețite a tineretului patriei noastre care, condus de partid, contribuie cu elan, alături de întregul popor la înflorirea României socialiste.

Înainte de începerea lucrărilor, în sală răsună cîntece înflăcărâte închinete partidului, vieții noi a țării noastre.

La Congres participă numeroși invitați — membri ai C.C. al P.C.R., ai Consiliului de Stat și ai guvernului, conducători de instituții centrale și organizații obștești, vechi militanți ai partidului, activiști de partid și de stat, oameni de știință și cultură, tineri din toate sectoarele de activitate, ziaristi români și străini.

Sînt prezenți membrii delegațiilor a peste 40 de organizații de tineret de peste hotare.

Ora 9. Întreaga asistență îndrăgimă cu puternice aplauze și urale pe tovarășii Nicolae Ceaușescu, Chivu Stoica, Ion Gheorghe Maurer, Gheorghe Apostol, Alexandru Birlădeanu, Emil Bodnaraș, Petre Borilă, Constantin Drăgan, Alexandru Drăghici, Paul Niculescu-Mizil, Gheorghe Rădulescu, Leonte Răutu, Leontin Sălăjan, Ștefan Voitec și alți conducători de partid și de stat, care iau loc în loja din dreapta prezidiului.

În loja din stînga iau loc șefii delegațiilor organizațiilor de tineret de peste hotare.

Primul secretar al Comitetului Central al Uniunii Tineretului Communist, Petru Enache, rostește cuvîntul de deschidere.

„Congresul nostru — a spus vorbitorul — merită a face bilanțul activității organizației în ultimii șase ani și a chibzui asupra măsurilor ce trebuie luate pentru îndeplinirea sarcinilor noastre viitoare, constituie un eveniment de mare însemnătate în viața tinerii generații a țării.

Declar deschise lucrările Congresului și adresează un călduros

salut tuturor delegațiilor și invitaților care iau parte la Congres.

Exprimînd cele mai profunde sentimente de dragoste față de Partidul Communist Român, părintele și conducătorul nostru iubit, permițemi-mi ca în numele dumnezeavoastră — al uteciștilor delegați și invitați la Congres — să salutăm cu deosebită bucurie și recunoștință prezența în mijlocul nostru a membrilor Comitetului Central, al Comitetului Executiv și Secretariatului Comitetului Central în frunte cu secretarul general al Comitetului Central al Partidului Communist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Salutăm, de asemenea, cu profundă simă prezența la Congres a membrilor Consiliului de Stat și ai Consiliului de Miniștri.

Adresăm un cald salut conducătorilor organizațiilor de masă, vechilor militanți ai partidului, activiștilor de partid și de stat, oamenilor de știință și cultură care iau parte la lucrările Congresului.

Noi vedem în această largă participare a personalităților de frunte ale țării la lucrările Congresului, aprecierea și dragostea de care se bucură Uniunea Tineretului Communist, întregul tineret din partea partidului și statului, din partea tuturor celor care se ocupă de creșterea și formarea tinerii generații a patriei.

În mijlocul nostru se găsește oaspeți dragi de peste hotare, reprezentanți ai organizațiilor de tineret prietene. Îngăduiți-mi ca în numele dumnezeavoastră să-i salutăm cu căldură.

Prezența la Congres a stîmților noștri oaspeți de peste hotare este pentru noi o mărturie a sentimentelor de prietenie care s-au statornicit și se dezvoltă continuu între organizațiile și tineretul țărilor noastre, a solidarității mișcării revoluționare și democratice a tineretului lumii.

Tuturor oaspeților de peste hotare le aducem calde mulțumiri pentru participarea lor la Congresul nostru.

Delegații aleg apoi în unanimitate prezidiul și celelalte organe de lucru.

Congresul a adoptat în unanimitate următoarea ordine de zi:

1. Raportul Comitetului Central al U.T.C. cu privire la activitatea Uniunii Tineretului Communist în perioada dintre Congresul al VII-lea și Congresul al VIII-lea ale U.T.C. și sarcinile ce

revin Uniunii Tineretului Communist pe baza hotărîrilor celui de-al IX-lea Congres al Partidului Communist Român.

2. Raportul Comisiei Centrale de Revizie.

3. Raportul cu privire la proiectul Statutului Uniunii Tineretului Communist.

4. Alegerea Comitetului Central al Uniunii Tineretului Communist și a Comisiei Centrale de Revizie.

Primit cu îndelung și puternice aplauze, a luat cuvîntul tovarășul Nicolae Ceaușescu, care a adus Congresului salutul Comitetului Central al Partidului Communist Român. Cuvîntarea secretarului general al C.C. al P.C.R. a fost subliniată în repetate rînduri cu aplauze îndelungi, cu ovaiți entuziaste.

La primul punct al ordinii de zi, tovarășul Petru Enache, prim-secretar al C.C. al U.T.C., a prezentat raportul Comitetului Central al U.T.C.

În continuarea lucrărilor, delegații au aprobat o hotărîre, propusă în Raportul C.C. al U.T.C. prin care prezentul Congres al Uniunii Tineretului Communist să se numereze Congresul al VIII-lea al U.T.C. Hotărîrea a fost votată în unanimitate într-o atmosferă de viu entuziasm.

La cel de-al doilea punct al ordinii de zi, Maria Apostol, președintele Comisiei Centrale de Revizie, a prezentat Raportul acestei comisii.

Au început apoi discuțiile la ambele rapoarte prezentate.

În ultima parte a ședinței de dimineață au luat cuvîntul dele-

gații organizațiilor regionale U.T.C. Dan Marțian (oraș București), Ioan Dordea (Hunedoara), Mihai Vasile (Suceava), Constantin Preoteasa (Argeș), Ioan Popa (oraș București) și Ioan State (Brașov).

În ședința de după-amiază, la reluarea lucrărilor, a fost prezentat raportul Comisiei de validare, care a fost aprobat de Congres.

Din Raport, prezentat de Grigore Gheorghie-Bacău, a reieșit că, în condițiile reprezentării a 1.100 de membri ai U.T.C. de către un delegat, la actualul Congres participă cu 514 delegați mai mult decît la precedentul Congres, ceea ce reflectă creșterea numărului membrilor organizației revoluționare de tineret din țara noastră.

Pentru contribuția deosebită pe care au adus-o la înfăptuirea operei de construire a socialismului, 286 de delegați au fost distinși cu ordine și medali ale Republicii Socialiste România. De asemenea, 8 delegați sînt deputați în forul suprem al țării, Marea Adunare Națională, 178 în sfaturile populare, iar 318 delegați au fost distinși cu „Diploma de onoare” a C.C. al U.T.C.

Din totalul delegaților, 269 au absolvit sau urmează însușite de învățămînt superior, 798 sînt absolvenți sau urmează cursurile liceelor, școlilor tehnice și pedagogice, iar 582 sînt absolvenți ai școlilor profesionale.

Exprimînd frăția dintre tinerii români și cei de alte naționalități, strîns uniți în marea familie a României socialiste, la Congres participă 1.752 tineri ro-

mâni, 182 maghiari, 50 germani și 16 de alte naționalități.

Componența Congresului — s-a subliniat în încheiere în Raport — ilustrează caracterul larg al organizației noastre, precum și faptul că la lucrările sale participă cei mai merituoși uteciști, fruntași în munca profesională, în învățămînt și în activitatea obștească și care se bucură de prestigiu în rîndurile tineretului.

Au luat apoi cuvîntul: Andrei Dobrică (Dobrogea), Nicoleta Morar (Cluj), Ivan Augustin (Crișana), Ilie Lepădat (București), Ion Duța (Ploiești), Constantin Pitș (Iasi), Maria Grădinaru (Bacău), Iosif Walter (Mureș-Autonomă Maghiară), Vasilica Chiscop (Galați), Nicolae Stoian (oraș București), Ion Istrăte (Maramureș), Francisc Göbl (Banat), Mihai Gheorghie (București), Rodolfo Mechini, președintele Federației Mondiale a Tineretului Democrat, Ștefan Negreț (Oltenia), B. N. Pastuhov, secretar al Comitetului Central al Uniunii Tineretului Communist Leninist din U.R.S.S., Ion Corlaci (Brașov), Wang Tao-i, membru al Secretariatului Comitetului Central al Uniunii Tineretului Communist Chinez, Balasa Ene (oraș București), Gheorghî Atanasov, prim-secretar al Comitetului Central al Uniunii Tineretului Communist Dimitrovist din R. P. Bulgaria, Marius Guran (oraș București).

Lucrările Congresului continuă.

Didactica — domeniu de creație

Progresele societății actuale sînt impresionante. Se dezvoltă impetuos și multilateral mijloacele de producție, știința, tehnica, cultura. Avîntul lor continuu și necesitățile practice ale muncii și vieții în societatea timpului nostru fac să crească enorm volumul de cunoștințe și deprinderi ce trebuie transmise copiilor, adolescenților și tinerilor în procesul instructiv-educativ din școala de astăzi, și cu atît mai mult din școala de mîine. Dar posibilitățile de asimilare de care dispun aceștia la diferite vîrste sînt relativ limitate. Este evident deca-

tajul între ritmul dezvoltării posibilităților elevului și creșterea volumului de cunoștințe și deprinderi ce se cer însușite. Acest fenomen a dus la accentuarea contradicției dialectice între volumul sporit de cunoștințe și deprinderi, posibilitățile de însușire ale elevilor la diferite vîrste și sistemul de mijloace didactico-metodice tradiționale predominant de didactică și aplicat în procesul instructiv-educativ. Se simte, deci, necesitatea unor soluții co-

respunzătoare.

Însemul efort cultural și pedagogic care caracterizează societatea noastră socialistă în plină dezvoltare răspunde acestei mari necesități. O latură a acestui efort o constituie extinderea întregului învățămînt și prelungirea duratei de școlarizare. Este binecunoscută vertiginosă creștere din ultimele două decenii a numărului de școli de toate gradele, precum și a numărului de elevi și studenți. Într-o etapă istorică relativ scurtă s-a asigurat școlarizarea tuturor copiilor de vîrstă școlară și s-a trecut de la învățămîntul general obligatoriu de 4 ani la cel de 7 ani și apoi de 8 ani. În prezent, potrivit sarcinilor trasate de Congresul al IX-lea al P.C.R., se studiază creșterea la un învățămînt general și obligatoriu cu durata mai lungă. Aceleași necesități îi răspund extinderea învățămîntului liceal și prelungirea duratei sale la 12 ani, precum și măsurile similare privind învățămîntul superior și organizarea doctoranturii pe două trepte: doctor în specialitate și doctor docent în științe. Aceasta reprezintă latura cantitativă și organizatorică a efortului cultural și pedagogic care se impune. Rezolvarea ei se referă la principiile care stau la baza sistemului de învățămînt și la structura acestuia.

Necesitățile vieții contemporane și implicațiile efortului cultural pedagogic în care sînt angajați ridică însă în fața școlii, a procesului de învățămînt și a îndrumătorilor lui — învățători și profesori — ca și în fața cercetătorilor în domeniul pedagogiei, probleme complexe și exigente mari în ce privește transformarea sistemului de mijloace tradiționale didactico-metodice. Procesul de transformare vizează nu numai cuprinderea unui volum sporit de cunoștințe și deprinderi, ci și calitatea însușirii cunoștințelor și deprinderilor, a formării personalității elevului. Lărgirea învățămîntului și prelungirea duratei de școlarizare răspund, în principal, nece-

sități de a cuprinde masele largi, de a le înarma cu un volum mai mare de cunoștințe și creează premise favorabile pentru organizarea judicioasă a procesului de învățămînt, pentru folosirea unor mijloace noi sau pentru folosirea într-un mod nou a mijloacelor existente, în scopul de a mări eficiența predării, de a asigura calitatea însușirii, de a forma oameni capabili să stăpînească cunoștințele și deprinderile necesare, să le poată aplica în viață, în producție, oameni care să simtă nevoia și să pozeze metoda de a-și îmbogăți necontenit cunoștințele și deprinderile pe măsura dezvoltării științei și cerințelor sectorului de producție în care lucrează.

Preocupările pedagogiei contemporane și ale pedagogilor practicieni — învățători și profesori de orice specialitate — se îndreaptă cu stăruință spre găsirea soluțiilor menite să răspundă acestei necesități fundamentale. Ne întrebăm, pe bună dreptate, nu numai cî și-au însușit elevii, dar și cum și-au însușit, dacă au învățat să-și însușească singuri noi cunoștințe.

Modernizarea procesului de învățămînt devine preocuparea de prim ordin în munca cercetătorilor pedagogici și metodicieni, dar și a învățătorilor și profesorilor de orice specialitate. În mod indirect ea constituie și preocuparea unor oameni de știință din alte domenii: psihologie, cibernetică, matematică (teoria informației) etc. Domeniul didactic este astăzi deosebit de frîmțat și susceptibil de fimoare. Spiritul rațional și activitatea proprie a elevului sînt multilaterale solicitate în procesul de învățămînt. Se sondează mereu mai adînc rezervele funcționale ale gândirii elevilor, pentru a-i pune în posesia volumului sporit de cunoștințe și deprinderi și a le da cheia operațiilor intelectuale complicate de care să se folosească în munca independentă. Latura operativă a gândirii este legată mai mult de condițiile concrete de dezvoltare, de acțiunile concrete, materiale.

Print-un lăudabil efort creator al experimenterilor în domeniul didacticii și al multor profesori și învățători, sistemul mijloacelor didactico-metodice se înnoiește, se îmbogățește și se perfecționează. Metodele de învățămînt se îndreaptă vizibil de verbalism, luînd caracter predominant activ. Capătă loc larg demonstrarea, exercițiul și metodele de muncă independentă, cu o gamă bogată și variată. Au fost depășite modestele mijloace inductive de altădată. Diversitatea materialelor și formelor de demonstrare este impresionantă: diafilmul, filmul, radio-ul, magnetofonul, televiziunea etc. se impun atenție personalului didactic și suscită interesul elevilor. Mergem cu pași mari spre nivelul tehnicii moderne. Metodica folosirii mijloacelor tehnice

Prof. univ. doctor docent
ANGHEL MANOLACHE

(Continuare în pag. 4-a)

Participanți la lucrările Congresului

O largă competiție școlară

După faza locală, la care a participat un număr impresionant de tineri, concursurile pe specialități ale elevilor din licee, școli pedagogice, școli profesionale și tehnice de maștri, organizat de Ministerul Învățămîntului împreună cu societățile științifice ale cadrelor didactice, va intra în curînd în faza regională. În zilele de 3 și 4 a-

prilie a. c. cei mai buni dintre concurenții prezentați la faza locală se vor întreci din nou, urmînd ca cei ce se vor clasa în frunte să intre în competiția finală, pe țară.

Concursurile de matematică pentru elevii claselor VI-VIII, faza pe localitate, se vor desfășura la data de 10 aprilie, iar faza rațională a acestui concurs (pentru elevii

claselor a VIII-a) va avea loc la 17 aprilie a. c.

Mobilizîndu-i pe elevii la o pregătire intensă, concursurile pe specialități, intrate adînc în tradițiile școlilor noastre, constituie un minunat prilej de a descoperi în rîndurile tineretului elementele cele mai talentate, de a stimula și valorifica din plin capacitățile lor.

Tribuna experienței

Diafilul și discul

în grădinița

de copii

In pas cu vremea și la nivelul actual de dezvoltare al învățământului nostru preșcolar, mijloacele tehnice audio-vizuale sînt folosite tot mai larg în munca instructiv-educativă din grădinițele de copii. Programul activității instructiv-educative din grădiniță și regimul zilei din cadrul lor creează mari posibilități în această direcție. Aici, mijloacele audio-vizuale se pot utiliza atât pentru transmiterea unor cunoștințe, pentru fixarea și verificarea lor, ca și în cadrul activităților de povestire și repovestire, al jocurilor didactice, al programelor distractive etc. Practica dovedește că folosirea lor ridică mult eficiența acestor activități, făcându-le mai atractive și ajutându-le pe copii să capete cunoștințe mai precise, reprezentări mai clare și mai bogate.

Urmărind să ajute educatoarele în utilizarea mijloacelor audio-vizuale, cercul pedagogic de specialitate din raionul 23 August al Capitalei a organizat o serie de acțiuni în această direcție. Aceste acțiuni au fost menite să contribuie la găsirea formelor și procedurilor de folosire a discului, magnetofonului, diafilmului etc. în învățământul preșcolar, cu atât mai mult cu cât bibliografia existentă se referă în mică măsură la specificul învățământului preșcolar. Au fost organizate îndesori schimburi de experiență în ceea ce privește folosirea diafilmului și a discului în activitățile de povestire și repovestire, în programele distractive etc.

Într-o zi de pildă cum s-a desășurat, în cadrul unui schimb de experiență, activitatea de povestire după diafilmul „Cenușăreasa”, condusă de educatoarea Valentina Pedetrășu de la grădinița „Electroaparațaj”. Renunțând la unele descrieri care deveneau de prisos prin întinerea imaginilor, educatoarea a îmbinat într-un text armonios textul povestirii cu textul diafilmului, a dozat bine conținutul acestuia și l-a redat într-o formă lămură, expresivă. Faptul că povestirea a fost prezentată și prin imagini a imprimat activității un caracter mai atractiv, mai emoțional, ceea ce a înlesnit copiilor să înțeleagă nu numai fabula povestirii, ci și ideea etică ce se desprinde din aceasta.

Cu bune rezultate s-a desășurat și activitatea de repovestire cu ajutorul diafilmului, care a avut loc la grupa mare de la grădinița Universității București, pe baza povestirii „Lebedele” de H. Ch. Andersen. Și aici proiectarea imaginilor a făcut să crească mult eficiența activității. Copiii au reproduș în mod liber și conștient povestirea, respectind succesiunea logică a episoadelor, ceea ce a constituit un bun exercițiu de dezvoltare a exprimării clare și pre-

cise. S-a dovedit că întinerea succesivă a imaginilor din diafilm contribuie la activizarea vocabularului copiilor, la îmbogățirea lui cu cuvinte, expresii și forme verbale specifice povestirii, care înfrumusețază exprimarea.

Lecțiile deschise la care s-a folosit proiectia de diafilme au demonstrat că acest gen de activitate — cu tot neajunsul că se desășoară în întinere și că educatoarea, trebuind să mințiască aparatul de proiectie, este nevoită să stea în spatele copiilor — poate fi folosit cu bune rezultate la grupele mari și mijlocii, cu condiția să se asigure în prealabil însușirea conștientă și temeinică de către copii a conținutului povestirii.

Observații interesante s-au făcut și în legătură cu folosirea discurilor pe care sînt înregistrate povestiri. Discul poate înlocui prezentarea povestirii de către educatoare. El are o mare putere de influențare emotivă prin faptul că povestirea este interpretată de actori, adeseori sub formă dialogată. Aproape întotdeauna naratiunea imprimată pe disc este însoțită de muzică, care creează o ambianță plăcută și subliniază scenele importante. Întrucât însă muzica îngreuiasă folosirea discului în activitatea de predare a povestirii, noi am ajuns la concluzia că discul poate fi folosit cu succes în cadrul programului distractiv, cînd povestirea ascultată este cunoscută în prealabil de copii și constituie o repetare într-o formă artistică, atractivă.

În același timp, am experimentat folosirea povestirilor imprimate pe disc și în cadrul jocurilor didactice, în special pentru verificarea cunoștințelor. Astfel, am organizat la grupa mare un joc intitulat „Concursul povestitorilor”, al cărui scop a fost de a verifica cum și-au însușit copiii povestile predate anterior, dacă au înțeles ideile etice care se desprind din acestea, dacă și-au format o vorbire logică, corectă și coerentă. Fiecare, am pregătit jocul cu miniuștile. Conform sarcinii didactice stabilite, am cerut copiilor să recunoască și să denumescă povestea după un fragment ascultat pe disc. Să povestească un episod sau să continue naratiunea de la fragmentul auzit, să răspundă la întrebări în legătură cu povestea respectivă. Am folosit discuri cu povestile „Ursul păcălît de vulpe”, „Pungața cu doi bani”, „Fătania ursului cafeniu” și „Albă ca zăpada și cei șapte pitici”. De asemenea, am folosit ilustrații la povestile respective. Elementul de joc a fost realizat prin ghicire, forma de concurs încludînd și împărțirea darurilor. În introducerea le-am spus copiilor că personajele din povestile cunoscute de ei din cărți, filme și discuri — cocoșul cel isteț și înțelept din „Pungața cu doi bani”, vulpea cea hoată și vicelană care l-a păcălît pe Moș Martin, Albă ca zăpada și prietenii ei, ursulețul cafeniu — îi provoacă la un concurs, fiind dornici să afle ce știu copiii despre ei. Copiii au privit ilustrațiile diferite în conținut care erau distribuite dinainte pe măștele lor și au recunoscut din ce poveste sînt personajele. Apoi l-am anunțat că vor asculta, înregistrat pe disc, un fragment dintr-o poveste și am cerut să iasă la concurs numai cei care au ilustrații din povestea auzită (cîte trei copii au avut ilustrații cu scene diferite din aceeași poveste). Iată cîteva din cerințele puse în fața copiilor în cursul jocului: să asculte începutul povestirii „Ursul păcălît de vulpe” și să continue să povestească cum l-a păcălît vulpea pe țaran; să povestească episodul redat în ilustrația primită (de exemplu cum l-a învățat vulpea pe urs să prindă pește); să asculte un episod din „Pun-

gața cu doi bani” și să enumere episoadele următoare; să arate cine a scris povestea „Pungața cu doi bani” și să numescă și alte povești scrise de autorul respectiv etc. Copiii au participat la concurs cu viu interes, dînd răspunsuri bune, clare și precise.

Pentru ca să putem folosi cît mai larg mijloacele tehnice audio-vizuale avem nevoie de mai multe diafilme și discuri în concordanță cu conținutul programelor pentru învățământul preșcolar. Studiourile cinematografice, „Electrocordul” ar trebui să aibă mai mult în vedere, în activitatea lor, și acest sector al învățământului. Fără îndoială, ne sînt necesare și lucrări de literatură pedagogică care să trateze probleme legate de rolul folosirii mijloacelor audio-vizuale în grădinițele de copii și să precizeze metoda utilizării acestora.

ELENA PETRESCU
grădinița Universității-București

Specific

activității

cu elevii

din clasa a XI-a

Liceul nostru are 6 clase a XI-a — trei realiste și trei umaniste — care cuprind 185 de elevi. Cum este și firesc, încă de la începutul anului școlar cadrele didactice care predau la aceste clase și-au pus problema pregătirii elevilor pentru examenul de maturitate, a orientării lor profesionale, a pregătirii pentru cursul de admitere în învățământul superior și pentru studiul pe care-l vor desășura viitorii absolvenți în cadrul acestui învățământ.

Măsurile aplicate în acest scop au în vedere atât munca din cadrul lecțiilor și al orol de dirigiență, cît și activitatea extrascolară. La lecții, accentul se pune pe folosirea unor metode și procedee menite să înlesnească acomodarea mai rapidă a tinerilor cu specificul muncii universitare. O serie de cadre didactice au început să folosească în predare prelegerea, urmărind orientarea elevilor în problematica lecției, dar lăsînd ca rezolvarea propriu-zisă a problemelor să rămînă pe seama studiului lor individual. Bineînțeles că li se dau elevilor ample indicații cu privire la modul cum trebuie să folosească bibliografia, ca și îndrumări amănunțite în legătură cu organizarea studiului individual. În acest mod se procedează

îndeosebi la unele lecții de socialism științific și economie politică, de istoria României și de istoria literaturii române, ca și la unele lecții de fizică și matematică. Elevii sînt deprinși să consulte studiile critice, monografiile, materialele apărute în presa de specialitate, să folosească fișele etc. Uneori li se cere să alcătuiască, pe baza acestor materiale, scurte referate cu caracter de sinteză — bineînțeles cu scrija de a nu-l supraîncărca. În cursul celui de al doilea trimestru de exemplu, elevii au fost orientați să studieze lucrările apărute recent în legătură cu Unirea Principatelor Române și să alcătuiască scurte referate pe baza lor. În același spirit se lucrează cu elevii la orele de matematică, de fizică, de chimie etc., în cadrul cărora accentul cade pe adîncirea problemelor legate de modernizarea studiului acestor obiecte de învățământ.

Munca profesorilor care predau la clasele a XI-a implică însă și aspecte privind latura educativă a pregătirii viitorilor absolvenți pentru viață. Ei se preocupă îndeosebi de orientarea acestora spre profesunile cele mai conforme cu inclinațiile și aptitudinile lor, cu nevoile economiei noastre naționale. În orele de dirigiență s-au discutat cu elevii teme cum sînt: „Cadrele cîntărilor”, „Certitudinea zilei de mine”, „Frumusețea profesiilor” care le cere desăvîșirea construcției socialiste etc. Toți diriginții au organizat sondaje orale și scrise privind preocupările elevilor în legătură cu alegerea profesiei. Pe baza rezultatelor acestor sondaje au avut loc apoi discuții în cadrul cărora s-a pus accentul pe motivele sociale care determină orientarea spre un sector sau altul.

În vacanța de iarnă a studenților s-a organizat o întîlnire a elevilor din clasele a XI-a cu foșii absolvenți ai școlii noastre cu studiază la diferite facultăți ale universităților, ale institutelor tehnice și pedagogice. Întîlnirea a fost foarte eficientă, întrucît foșii absolvenți au putut spune colegilor lor mai tineri lucruri deosebit de interesante, care i-au ajutat să-și precizeze dorințele și, în același timp, i-au mobilizat în aceste temeinic, să se pregătească cît mai bine pentru învățământul superior. În cursul în școală va avea loc o altă întîlnire, de data aceasta cu muncitori fruntași și cadre tehnice și inginerși de la întreprinderile din Simleu și de la gospodăria agricolă de stat din localitate, de la Exploatarea minieră din Sărmasag etc. Discuțiile din cadrul acestei întîlniri vor avea un caracter cu atât mai concret cu cît elevii claselor a XI-a s-au vizitat în repetate rânduri întreprinderile locale și regionale, putînd să le cunoască nemijlocit activitatea, realizările, perspectivele.

N-a fost neglijată nici munca cu părinții elevilor. În cadrul lectoratelor pentru părinți, ca și în convorbirile personale pe care le au cu aceștia diriginții discută cu ei îndeosebi probleme legate de orientarea profesională a fiilor lor, despre modul cum trebuie să fie ajutați în familie pentru pregătirea examenelor.

Ne aflăm acum în pragul ultimului trimestru al anului școlar, care este, totodată, și ultima etapă din viața de școlari a viitorilor noștri absolvenți. Toate forțele colectivelui pedagogic sînt concentrate acum în primul rînd spre pregătirea acestora, astfel încît să putem da și în acest an producții, învățământului superior, o promoție care să facă cinste școlii.

Prof. GHEORGHE BOȘCA
directorul Liceului
din Simleu Silvaniei
regiunea Crișana

DIN TRECUTUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI NOSTRU

O programă școlară de la începutul secolului trecut

Un aspect deosebit de interesant în istoria multisecolară a învățămîntului din țara noastră îl constituie și evoluția programelor materilor predate, reflectate la stadiul de dezvoltare al societății și ilustrate a raportului dintre informația dată de școală și nivelul intelectual, științific și tehnic al contemporaneității.

Se desășoară, în prezent o muncă laborioasă de studiere a vechilor documente care vorbesc despre școala noastră, despre istoria învățămîntului românesc. Cercetarea scoate la iveală multe mărturii semnificative, pline de interes.

Lată, de pildă, tipăriturile de prezentare ale gimnaziilor transilvane, apărute în prima jumătate a secolului trecut. Ele furnizează indicații prețioase atît asupra organizării procesului de învățământ, cît și asupra programelor, detaliat pe materii. O astfel de prezentare-prospect, privind „gimnaziul creștes montanistic” din Zlatna, redactat în limba latină și tipărit la Cluj în tipăritura liceului regal, în anul 1819, vede lumina zilei în luna martie a aceluiași an. Ea se ocupă de materiile predate în primul semestru al anului în „clasele de umanități” (superioară și inferioară), precum și în cele trei „gramatices scholae” (superioară, medie și inferioară) care încheiau ciclul de „școli”, respectiv al de învățămînt, funcționînd în cadrul gimnaziului.

În clasa superioară de umanități se studiază retorica și arta poetică — vestigiile ale organizării școlare proprii secolului al XVIII-lea — dar și chimia pură, geometria practică și aritmetica. Mitologia, geografia, istoria — limitată la studiarea stîrșii împăraților Romei și numită, ca atare, „cazologie” — precum și studiul textelor din autorii clasici, completau tabloul de materii. Dacă prin pondere primau materiile umanistice propriu-zise, erau conținut, celelalte materii — și în special chimia — reprezentau tendințele inovatoare care se făceau simțite în procesul de învățămînt din acea vreme. Geometria, redusă ca întinere la studiul suprafețelor, punea accent deosebit pe utilizarea acestora în procesele de măsurare. De aici importanța dată triunghiurilor și unghiurilor de măsură. Aritmetica se limita la cele patru operațiuni clasice, completate cu studiul fracțiilor și al „rațiilor și proporțiilor”. Chimia, introdusă în procesul de învățămînt sub numele de „chimie pură” din elevilor informații despre acizii, alcalii și săruri, prezentate sub genericul titlu de „pămînturi”, cuprinzînd și o trece în revistă a metalelor. Această programă este asemnătoare programelor generale pentru studiul chimiei întocmită în școlile germane și franceze după 1870, adică o dată cu delimitarea definitivă prin experimentare a noțiunilor de bază din chimia anorganică.

În clasa inferioară de umanități sînt mai puține materii, iar centrul de greutate este pus pe „științele practice”. Aici se studiază geografia matematică, după o programă care îmbină noțiuni ale viitoriei geografii fizice cu atele de geometrie și topografie. „Chimia pură” este predată la nivelul ultimelor noutăți consacrate de progresele acesteia. Noțiunile referitoare la

formarea corpurilor, la afinitatea chimică, la „calcul calorice” (în fapt calcul chimice simple, care urmăresc transformarea unor substanțe prin încălzire), la studiul corpurilor combustibile, sînt prezentate cu o largă exemplificare teoretică și ilustrativă. Programă de aritmetică prevede studiul foarte sumar al celor patru operațiuni și al fracțiilor. La geografie se predă geografia Europei. Un loc însemnat acordă programă studiul textelor clasice — printre care textele referitoare la războiul troian și „Metamorfozele” lui Ovidiu.

Programele celorlalte trei „școli” au un conținut mai aplicat spre practică, derivat din locul mai mare ocupat aici de științele naturii, cu toate că în ansamblu se menține puternicul caracter umanistic. În școala „superioară” se predau șapte materii, printre care întinim, alături de aritmetică, mineralogicală și istorie se studiază istoria Transilvaniei, începută cu o descriere a Daciei, cu amintirea migrațiilor popoarelor, după capitole consacrate cuceririi romane. În „școala” mijlocie se prevede studiul aceluiași materii (din care, bineînțeles, nu lipsește limba latină).

La mineralogie, interesante și cu totul la zi, fiind seama de nivelul științific al vremii, sînt descrierile berilului, pietrelor prețioase și clasificările de mineralogicală (după Valerius și Cronstedt, pe atunci autori importanți). Programă „școlii” inferioare, cu același număr de materii de predare, prevede studiul istoriei naturale — un curs redus de științe naturale, axat mai ales pe botanică.

În general această programă, pe care am înfășșat-o în ordinea în care este prezentată în prospectul tipărit, se caracterizează prin modul judicios în care este stabilită ponderea între materii. În același timp, se

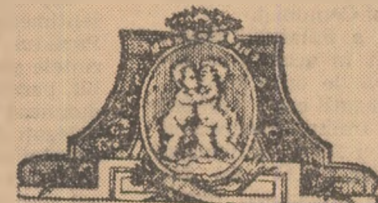
releu orientarea puternic laică a cursurilor, cîci în cele 5 „școli” religia este predată cu totul sumar. Prezența chimiei la un nivel de predare care ține seama de nivelul la care ajunsesse aceasta în epoca respectivă dovedește o netă orientare a autorilor programei școlare spre introducerea celor mai noi cuceriri ale științei în procesul de învățămînt.

Prezentarea-prospect a „gimnaziului creștes montanistic” din Zlatna indică și corpul profesoral al „școlilor”. Este interesant de simțit că întinim, în rîndurile acestuia, un număr îndemnat de români. Așa de pildă, la clasa superioară de umanități unul dintre cei patru profesori „responsabili” este Augustinus Theodor; la clasa inferioară îi întinim pe Alexandru Aaron și Dionisie Cozma, iar în celelalte „școli” pe Theodor Bogdan, Alexandru Vaida, Gherasim Pop, Francisc Boer, Antonie Buda, Ioan Lucai, Absolon Popovici, Vasile Boca, Ioan Coba, Ioan Roman, Ioan Ranko, Iosif Bulga, Ioan Popovici, Mihai Bogdan, Avram Căliman, Spiridon Nicodim, Teodor Nicodim și Teodor Popovici. Prezența unui număr de 21 de profesori români în totalul de 67 al acestei gimnazii, în care o bună parte din materii se predau în limba latină, arată limpede nu numai prezența elementului românesc în procesul de învățămînt de stat din Transilvania din acea vreme, dar și însemnata sa pondere.

Tipărit sub forma unui mic opuscul, de 12 pagini, pe hîrtie fabricată în Transilvania — lucru atestat de filigranul vizibil pe două dintre pagini — prospectul gimnaziului din Zlatna atestă participarea intelectualității locale românești la procesul general de culturalizare a poporului din Transilvania.

D. TODERICIU

MATERIA
TENTAMINIS
PUBLICI,
QUOD
IN GYMNASIO REGIO MONTANO
ZALATHNENSI
PRIMO SEMESTRI
EXHIBITUM EST
MENSE MARTIO ANNO MDCCC XIX.

CLAUDIOPOLI
Typis Lycei Regii 1819

PROBLEMA „MEDIOCRITĂȚII”

Însemnătatea muncii pentru ridicarea nivelului de pregătire al elevilor (și, implicit, pentru diminuarea „mediocrității”) este evidentă. Ea corespunde obiectivelor fundamentale ale școlii noastre în etapa actuală, cînd învățămîntul trebuie să asigure elevilor o bună pregătire, temeinice cunoștințe de cultură generală, științifice și tehnice. Ni se pare însă necesară dezbaterea în amănunt a acestei probleme, în vederea orientării fundamentale teoretice a muncii cadrelor didactice în acest domeniu.

De la bun început se pune problema: ce înțelegem prin medicritate și care sînt principalele aspecte ale acesteia în munca școlară. Termenul de medicritate indică rezultate mijlocii. În munca școlară astfel de rezultate sînt în general exprimate în medii (note) de 5 și 6. Astfel stînd lucrurile, ne punem întrebarea: poate fi eliminată în întinere absolut medicritatea din școală? Răspunsul la această întrebare are două aspecte: unul referitor la real și unul referitor la obiective pentru întreprinderea unei acțiuni pedagogice reușite de combatere a medicrității, dă posibilitatea evitării eventualelor exagerări sau denaturări a problemei, a stabilirii mijloacelor instructiv-educative eficiente.

Nu se poate pune problema eli-

minării absolute a rezultatelor mijlocii la învățatură, după cum nu se poate pune problema înlăturării totale a diferențierii elevilor după aptitudini, capacitate de muncă particularități individuale. Rezultatele școlare nu pot fi nivelate, după cum nu pot fi nivelate valorile. Ori cînd rezultatele bune și foarte bune se vor diferenția de cele mijlocii.

Făcînd această precizare, eliminăm posibilitatea înțelgerii greșite a ideii luptei împotriva medicrității. Există însă unora tendința — pornită toamă din greșita înțelgerere a acestei probleme — de a promova la limită elevii ce nu și-au însușit cunoștințele necesare pentru trecerea în clasa următoare, ceea ce în loc să ajute, îngreuiasă dezvoltarea normală a acestor elevi în cursul școlarității, transformîndu-i în „virtuali” medicritate. O asemenea „rezolvare” a problemei este profund dăunătoare și contravine cerințelor fundamentale a dezvoltării școlii noastre contemporane, aceea a ridicării neîntreprinse a calității muncii instructiv-educative, respectiv a pregătirii elevilor.

Ceea ce trebuie să realizeze școala este crearea condițiilor pentru ca rezultatele mijlocii sau slabe la învățatură să nu fie determinate de factori subiectivi. Școala și colectivul pedagogic trebuie să lupte pentru ca elevii care au posibilități să

învețe bine și foarte bine să obțină rezultate corespunzătoare acestor posibilități. Reușita unei astfel de acțiuni pedagogice este determinată de delimitarea medicrității reale de cea aparentă, întrucît în funcție de această delimitare și mijloacele de „tratament” pedagogic vor fi diferite.

Ce înțelegem prin „medicritate aparentă”? Ne referim la situațiile cînd, după rezultatele obținute (note de 5 și 6), elevii sînt considerați a fi medicriti, dar aceste rezultate sînt accidentale sau sub limita posibilităților elevilor respectivi. Cauzele unei asemenea „medicrități” pot fi foarte diferite: carente ale muncii pedagogice, lipsa de îndrumare sau greșita îndrumare a elevilor de către părinți, frecvența neregulată de muncă în urma unor suferințe fizice sau morale ș.a. Ceea ce este comun în toate aceste împrejurări este faptul că rezultatele nu reflectă posibilitățile obiective ale elevilor și sînt consecințe ale unor lipșiri în munca instructiv-educativă.

Dăm cîteva exemple. Uneori, nivelul scăzut al cunoștințelor elevilor la un obiect este determinat de nivelul necorespunzător al predării și realizării diferitelor sarcini didactice de către profesor la lecție. Întinim mai des cazuri în care, din exces de zel, unii profesori cer elevilor să depună eforturi considerabile

fără a ține seama de dozarea acestor eforturi în raport cu cerințele pregătirii pentru toate obiectele de învățămînt. Supralîncîrînd pe elevii cu teme, „prezîntînd” o pregătire „excepțională”, acești profesori notează totodată pe elevii sub nivelul real al răspunsurilor date, încercînd să impună obiectul lor atenției elevilor. Notele date își pierd astfel valoarea obiectivă și nu mai oglindesc nivelul real de cunoștințe. O asemenea „medicritate” este evident nerezală, aparentă. Pentru a fi eficiente, cerințele trebuie să fie raționale, să aibă în vedere voința și dozarea judicioasă a muncii și eforturile elevilor. Nu trebuie uitat niciodată că elevul se pregătește zilnic pentru 5-6 obiecte și că trebuie să se prezinte corespunzător la toate și nu numai la unul sau două dintre ele.

În practică întinim și alte încălcări ale cerințelor pedagogice privind verificarea, notarea și aprecierea cunoștințelor elevilor. Astfel, uneori se mai pun note pentru disciplină la lecție, pentru faptul că elevii au uitat acasă caietul, pentru neatenție etc. În asemenea împrejurări poate deveni „medicritate” un elev care obține obișnuit rezultate bune și foarte bune (8,9), ceea ce nu reflectă realitatea. Uneori notarea se face numai printr-o examinare în pripă, fără să se creeze elevilor condițiile necesare pentru a răspunde conform pregătirii lor (ne referim mai ales la elevii emotivi, des inhibați de intervențiile inoportune și insistente ale profesorilor). Apoi, nu rareori notele nu reprezintă rezultatul unei verificări sistematice și continue, ci al unei examinări întîmplătoare. Analizînd situația elevilor medicriti în unele școli, am observat că toamă la aceștia (conținutul cerințelor se constată o verificare „grupată” (2-3 note la inter-

vale scurte de timp, de obicei în perioada cea mai dificilă), în locul unei verificări „răspîndite”. Există profesori care justifică acest procedeu prezîntînd că astfel reușesc să „țină în șah” pe elevii cu rezultate mai slabe la învățatură. Astfel de procedee, în loc să constituie un ajutor pentru acești elevi, reprezintă un obstacol în calea progresului școlar. Fără îndoială că exigența sporită continuu constituie principala cale de stimulare a elevilor la învățatură, de „intervenție” pedagogică eficientă din partea profesorului. Numai determinîndu-l pe elev să utilizeze toate resursele de care dispune, să învețe cu încredere și stăruință, putem obține ca el să facă un progres real în munca școlară. Dar exigența nu însemnă lipsă de încredere față de elevii cîmpotriva.

În categoria rezultatelor aparent „medicritate” se includ și cele provocate de apariția unei atitudini de indiferență sau dezinteres din partea elevilor față de anumite obiecte de învățămînt. Uneori, o astfel de atitudine este determinată de neconcordanța între aprecierea de către profesor a faptelor și rezultatele muncii elevului și părerea acestuia despre sine însuși (elevul se supraapreciază și consideră nedreptă aprecierile profesorului, în fond juste). Alături, atitudinea de indiferență are drept cauză interpretarea și aprecierea greșită a activității elevului de către profesor sau atitudinea subiectivă a acestuia față de elevi. Ceea ce creează deseori opoziții din partea elevilor este tendința unor cadre didactice spre uniformizare, spre „aducerea la același nivel” în aprecierea situației și a cauzelor insuccesului școlar, sau „înertia” acelor profesori care nu remarcă schimbările și tendințele de progres ale elevilor, rămînînd

ferenți în fața lor. Lipsa de receptivitate a profesorului față de încercările elevilor de a face pași înainte are urmări negative profunde. Elevul își pierde încrederea în forțele proprii, nu-și susține efortul pe mai departe; apare treptat înstrăinarea față de profesor, o adevărată „barieră psihologică” între ei. Lipsa tactului pedagogic favorizează apariția unei asemenea atitudini din partea elevilor, iar rezultatele la învățatură ale acestora vor fi profund „viciate” din această cauză. Profesorului îi revine, în ultimă instanță, sarcina de a crea condiții — fără a renunța la exigența și principialitate — pentru apropierea de elevi și înlăturarea atitudinii negative a acestora față de învățatură sau față de obiectul respectiv de învățămînt. Rezolvarea unei astfel de situații face necesară unora colaborarea diriginților, în măsură să sesizeze apariția ei și să determine atît pe elevii cîți și pe profesori și părinți să colaboreze la restabilirea relațiilor firești.

Din cele arătate decurge răspunderea profesorului pentru rezultate medicritate nefirești (subiective) în munca unor elevi. Trebuie ca înșiși profesorii în cauză să ia măsuri pentru ridicarea nivelului muncii instructiv-educative și pentru realizarea tuturor sarcinilor pedagogice la nivelul cerințelor, îndeosebi măsuri privind predarea corespunzătoare a cunoștințelor, exigența fermă, rațională și în continuă creștere, controlul sistematic, notarea și aprecierea corespunzătoare a cunoștințelor elevilor, activizarea acestora la lecție, îndrumarea concretă, diferențiată, crearea atmosferei psihice optime, încrederea în elevii și tact pedagogic, atitudinea diferențiată etc. Uneori, rezultatele sub posibilității ale unor elevi sînt determinate de lipsa necorespunzătoare din

familie, de întreruperea școlarității ș.a. În aceste împrejurări dirigințului îi revine sarcina de a analiza și rezolva favorabil problemele ivite.

În cazurile prezentate caracterul aparent al medicrității este evident; el constă în neconcordanța dintre rezultatele obținute de elevii la învățatură și posibilitățile lor reale. În aceste împrejurări răspunderea pentru stabilirea cauzelor care produc aceste rezultate și pentru asigurarea îmbunătățirii nivelului de pregătire al elevilor revine colectivului pedagogic al școlii. Este domeniul în care se poate acționa cu maximă eficiență pedagogică. Considerăm de asemenea că este greșit a socoti drept medicritate pe elevii care obțin rezultate foarte bune la cîteva obiecte de învățămînt și nivelul aptitudinilor sale fiind în acest domeniu mai ridicat, pe cînd la celelalte obiecte rezultatele sînt mai slabe. De fapt, un astfel de elev este mult superior celui „medicritate” la toate obiectele de învățămînt. Însemnă oare să ne resemnăm în fața caracterului unilateral al orientării și muncii unui astfel de elev? Nicidcum. Vom depune toate eforturile pentru a-l mobiliza să ridice nivelul muncii sale la toate obiectele de învățămînt. Nu-l putem considera decît aparent medicritate.

Ce înțelegem prin „medicritate reală”? Ne referim la elevii ale căror rezultate la învățatură concordă cu potențialul lor intelectual, prezîntă efectul utilizării posibilității lor la un moment dat. Această situație nu poate fi considerată, desigur, decît ca un moment în procesul dinamic complex al evoluției elevului respectiv. Pentru acest moment, însă, rezultatele corespund posibilităților de care dispune. Este necesar a diferenția pe acești elevi

OPINIILE

MUNCA DIRIGINTELUI

Activitatea de diriginte este frumoașă și interesantă pentru toți cei ce iubesc copiii, dar în același timp complexă și exigentă. Profesorului diriginte i se pretinde foarte mult și din foarte multe puncte de vedere, adesea fiind considerat singurul responsabil al elevilor lui. Cei mai mulți profesori sînt conștienți de răspunderea pe care o au ca diriginți și nu întimplător mai pot fi înținuți unii care se echivocă de la această activitate intrucit consideră că munca de diriginte, făcută serios, ia mai mult timp decît întreaga catedră.

Recentele măsuri ale Ministerului Învățămîntului privind munca educativă din școală, reglementînd sarcinile și răspunderile tuturor factorilor educativi, vor contribui la lichidarea multor lipsuri și exagerări existente în acest domeniu. Se face însă simțită nevoia de a se lua și alte măsuri, care să completeze ceea ce s-a făcut pînă acum. În cele ce urmează prezentăm unele observații și propuneri pe această linie, sugerate de activitatea cercului pedagogic al diriginților din orașul Cluj.

Pe primul plan — conținutul activității educative.

Toate cadrele didactice așteaptă, cu interes și cu legitimă nerăbdare, programa muncii educative, de mult anunțată. Programa va contribui la orientarea muncii educative în ansamblu: se vor putea evita confuziile, precizîndu-se multe probleme și, mai ales, concretizîndu-se sarcinile cele mai importante. Se știe, de exemplu, că se mai întinesc în planurile diriginților sarcini formulate în mod vag, general ca: „educația morală”, „educația estetică”, „formarea concepției despre lume” etc., deoarece nu se cunosc sarcinile concrete prin care se poate contribui la realizarea educației morale și estetice sau la formarea concepției științifice despre lume la nivelul diferitelor clase. Cu siguranță că programa muncii educative, precizînd sarcinile respective în funcție de specificul claselor, va rezolva asemenea chestiuni.

Faptul că profesorii diriginți vor avea la îndemînă o programă va ridica munca educativă a diriginților la același nivel și la aceeași importanță cu oricare materie de învățămînt, permițînd astfel organizarea și planificarea judicioasă a sarcinilor și activităților, cit și îmbunătățirea muncii de îndrumare și control. Pe această bază se va ști ce se cere și ce se așteaptă de la fiecare profesor diriginte.

Munca educativă a dirigințului implică însă și aspecte a căror rezolvare nu depinde numai de existența unei programe.

Stabilind temele și sarcinile muncii

educative, precizînd conținutul orelor de diriginte, programa va permite în primul rînd ridicarea calității acestora. Fără îndoială că ora de diriginte constituie principala formă de muncă a profesorului diriginte. Despre pregătirea, ca și despre desfășurarea acestei ore s-a scris destul de mult în ultimii ani și cel puțin problemele ei de bază sînt acum clarificate. Dar ora de diriginte nu este singura formă de muncă educativă și, în consecință, nu se poate considera că rezolvînd problemele ei am rezolvat toate problemele muncii educative. În realitate — și experiența diriginților fruntași confirmă acest lucru — ora de diriginte este numai o parte dintr-un ansamblu și reușita ei depinde de legătura organică cu celelalte părți, de calitatea acestora. Ea are avantajul de a sintetiza problemele și preocupările educative, dar este, cel mai adesea, numai un punct de plecare pentru acțiuni menite să concretizeze și să desăvîrșesc sarcinile propuse. De fapt, succesul muncii dirigințului este măsurat de deprinderile și obisnuințele de comportare morală, de convingerile și atitudinile de care dau dovadă elevii și pentru aceasta e necesar ca, plecînd de la ora de diriginte, elevii să fie puși în situația de a se exersa în activități și împrejurări diferite. În consecință, nu întimplător se accentuează caracterul de sistem al muncii dirigințului, rolul său de coordonator și organizator al întregii activități a colectivului clasei sale, pe care el o cunoaște cel mai bine.

Să luăm, de exemplu, modul în care profesorul diriginte contribuie la rezolvarea unei sarcini importante și actuale a școlii noastre: formarea concepției științifice despre lume. La îndeplinirea acestei sarcini conlucrează toți factorii educativi: școala, organizația de tineret, familia. Se sintetizează aici și contribuția lecturii extrașcolare a elevilor, și activitatea cercurilor pe materii, și vizionarea filmelor sau expozițiilor, și audierea conferințelor și emisiunilor radiofonice etc. În acest ansamblu, profesorul diriginte își aduce contribuția mai înțil prin teme dezbătute în orele de diriginte, stimulînd interesele de cunoaștere și orientînd preocupările elevilor, trezindu-le sentimente intelectuale sau morale corespunzătoare. Dar acesta este numai un început. În continuare, profesorul diriginte organizează o serie de activități menite să completeze temele dezbătute în ora de diriginte. El va unifica eforturile tuturor profesorilor clasei în domeniul formării concepției științifice a elevilor. Va asista, în acest scop, la numeroase lecții ținute la diferite momente, la activități în afară de

clasă și extrașcolare, va stabili, împreună cu profesorii, o serie de măsuri comune privind activitatea de lecții și în cercurile pe materii. Va colabora, de asemenea, cu organizația U.T.C., ajutîndu-i pe uteciști să organizeze adunări tematice menite să contribuie la formarea concepției științifice despre lume. Nu se poate neglija nici timpul liber al elevilor, conținutul acestuia putînd contribui substanțial la împlinirea sarcinilor propuse sau, dimpotrivă, la anularea lor. Din acest singur exemplu se poate desprinde cit de bogat este conținutul muncii dirigințului și cit de vast cercul său de preocupări.

Experiența, practica ne arată că succesul muncii celor mai buni diriginți este asigurat de faptul că acordă importanță tuturor laturilor activității pe care o desfășoară, lucrează cu multă trageră de inimă și depun un volum mare de muncă, fiind prezenți la mai toate acțiunile clasei lor, străduindu-se să le unifice într-un sistem de preocupări. Plecînd de la această realitate, credem că, pentru a stimula munca profesorului diriginte și, mai ales, pentru a asigura participarea lui la activitățile clasei, este necesar să i se atribuie 3 ore de obligație de catedră și nu una singură, așa cum se prevede acum. Această propunere vizează mai puțin aspectul financiar al problemei, cit mai ales recunoașterea complexității și importanței activității dirigințului. Chiar mai mult: referindu-ne la valoarea prestigiului dirigințului și la contribuția acestuia la succesul muncii educative, am propune ca activitatea de diriginte să fie considerată 3 ore în cadrul profesorilor definitivi, 4 ore în cadrul profesorilor cu gradul II și 5 ore în cadrul profesorilor cu gradul I și a profesorilor emeriti.

Cite planuri și cite calete trebuie să aibă dirigințele

Deși se discută de mult timp despre documentele de planificare și organizare a muncii dirigințului, aici mai persistă unele neclarități și greutăți, ca și unele elemente de supraîncărcare și formalism. Experiența cercului nostru pedagogic arată că planificarea muncii educative este prima greutate de care se izbesc diriginții tineri. Deoarece se cer multe planuri și documente scrise, deseori efortul principal cade pe întocmirea acestora, neglijîndu-se tocmă conținutul muncii. La această situație contribuie și atitudinea unor organe de control care se ocupă mai ales de aspectul scriptic, aprecierea muncii făcîndu-se în consecință.

Pentru a ușura munca dirigințului și a deplasa accentul pe probleme de conținut, în ultimii ani cercul nostru pedagogic a încercat să simplifice documentele scrise și să le reducă la ceea ce este strict necesar. Fără a cădea în simplism, fără a nega necesitatea planului de muncă în această importantă activitate, credem că e suficient ca dirigințele să aibă un singur plan: cel trimestrial. Important este ca acest plan să conțină 2-3 obiective precise, bine gândite, izvorite din necesitățile și specificul clasei respective. Legătura între un trimestru și altul, între diferiți ani școlari, o dă continuitatea acestor obiective și dezvoltarea lor la un nivel tot mai înalt.

O problemă ce mai comportă încă discuții este cea a caletelor cu care lucrează dirigințele: caietul de planuri și caietul pentru observații și pentru caracterizarea elevilor. Noi am imbinat aceste două caiete într-unul singur. În prima parte se află planurile de muncă și planul orei de diriginte, iar în partea a doua s-au rezervat pentru fiecare elev cite 2-4 pagini. Aici se află principalele date despre acesta — adunate prin metoda observației și a convorbirii — ca și caracterizarea lui psihopedagogică. Desigur că ar fi ideal ca elevii să fie studiați și caracterizați pe baza tuturor metodelor cunoscute și mai ales pe baza experimentului natural psihopedagogic și a experimentului de laborator. Aceasta este însă o problemă de perspectivă și rezolvarea ei depinde de o serie de condiții legate de modernizarea întregului proces instructiv-educativ.

O problemă nerezolvată: perfecționarea muncii dirigințului

La noi există un sistem de perfecționare a cadrelor didactice, de care beneficiază toate disciplinele. Activitatea de diriginte nu a fost cuprinsă însă, pînă acum, în acest sistem de muncă. Se apreciază, desigur, că profesorii diriginți, participînd la cursurile de perfecționare ținute la o anumită disciplină, profită și pe plan educativ. În realitate, lucrurile nu stau tocmai așa — și aceasta pentru că cei care participă la cursuri pun accentul pe specialitate, cu atât mai mult cu cit nici cursurile nu dezbate probleme metodice specifice muncii de diriginte și nici la examene nu se pun asemenea probleme.

În legătură cu această situație, propunerea noastră este de a se stabili anumite forme de perfecționare în timpul profesorii diriginți. Acestea ar putea fi cursuri sau cicluri

de conferințe în timpul vacanțelor, consfătuiri, seminarii. Deosebit de necesară este publicarea unor materiale de sinteză în legătură cu teoria și practica educativă cea mai avansată.

Diferitele forme de perfecționare ar trebui să-i pregătească pe diriginți atît din punct de vedere științific cit și din punct de vedere metodic. Să ne gîndim numai la faptul că o serie de diriginți, care au absolvit alte facultăți decît cele cu profil pedagogic, nu au cunoștințe elementare de psihologia copilului. E firesc deci ca aceștia să aibă greutăți atît în cunoașterea elevilor, cit și în îndrumarea lor. În această situație se află, de pildă, absolvenții facultăților de științe juridice care lucrează în învățămînt ca profesori sau chiar ca directori de școli și care, prin natura lucrurilor, n-au primit nici un fel de pregătire psihologică sau pedagogică. Sub acest aspect situația școlilor profesionale și tehnice este și mai grea, intrucit în aceste școli lucrează ca diriginți mai ales ingineri și cadre tehnice.

Baza activității metodice de perfecționare a muncii dirigințului este comisia metodică din școală. Activitatea ei trebuie să fie condusă de către unul din directorii adjuncți, care să poată califica pedagogic și profesional corespunzător și care să se ocupe exclusiv de activitatea educativă. În perspectivă, soluția cea mai bună ar fi ca fiecare școală să fie încadrată cu un psiholog cărui să-i revină sarcinile de această natură și care, împreună cu medicul școlar, să aibă posibilități experimentale pentru a furniza datele cele mai complete despre fiecare elev. Pînă la realizarea unui asemenea deziderat, înțărirea muncii comisiei metodice se poate realiza prin măsuri luate atît în școală cit și în afara ei. La aceasta ar contribui și încadrarea secțiilor de învățămînt cu inspecții metodici care să aibă sarcini numai pe linia muncii educative. Pe plan rațional și orîgenesec propunem să se organizeze cercuri pedagogice ale profesorilor diriginți fie pe grupe de școli, fie pe clase. Astfel de forme, experimentate și în orașul nostru, s-au dovedit a fi în bună măsură utile.

Prof. VALER POPA
responsabilul cercului pedagogic al profesorilor diriginți din orașul Cluj

PE URMELE MATERIALELOR PUBLICATE

„In laboratoarele școlare“

În articolul cu titlul de mai sus, apărut în numărul 840 al gazetei noastre au fost relevate unele aspecte legate de utilizarea laboratoarelor școlare, exemplificate cu situația existentă în laboratoarele Liceului nr. 23 din Capitală. După cum era și firesc, întreprinderea de material didactic a intrat sub obiectivul discuției prin prisma unor laude binemeritate, dar și prin aceea a unor observații critice. Cu o promptitudine egalată de simțul de răspundere cu care a fost întocmit, răspunsul trimis de I.M.D. redacției noastre prezintă, în fond, o luare de poziție, nu atît prin explicații, cit prin măsurile pe care le anunță. Din insuși conținutul său se vede că întreprinderea de material didactic se preocupă efectiv de continua îmbunătățire a activității sale.

Se arată astfel, în răspunsul I.M.D.-ului, că doi salariați al întreprinderii s-au deplasat la liceul respectiv, unde au examinat materialul didactic, cit prin măsurile pe care le anunță. Din insuși conținutul său se vede că întreprinderea de material didactic se preocupă efectiv de continua îmbunătățire a activității sale. Se arată astfel, în răspunsul I.M.D.-ului, că doi salariați al întreprinderii s-au deplasat la liceul respectiv, unde au examinat materialul didactic. În urma acestei examinări au fost luate o serie de măsuri corespunzătoare. De pildă, voltmetrul Hoffmann nu funcționa din cauza robinetului de masă plastică. S-a luat măsura ca acești robineti să fie înlocuiți cu robineti din sticlă. La trusa „Scară de turburi pentru descărcări în vid progresiv” s-a constatat că pătrunde aer în turburi din cauza sudurii sticlă-metal, care s-a degradat în timp. Fabricația acestei truse a fost sistată în vederea îmbunătățirii produsului, atît prin înlocuirea turburilor de sticlă cit și prin asigurarea unei mai bune etanșeități a electrolitului. În același timp s-a hotărît ca trusele de magnet și cuprinde și o bobină magnetizatoare, care să permită reîmpresărea magnetizării în laborator școlii.

Răspunsul I.M.D. menționează că unele dintre utilajele criticate în amintitul articol — ca de pildă trusa electronică, mașinile pneumatice etc. — nu se mai fabrică în prezent, fiind excluse din producție tocmai datorită deficienței

lor lor funcționale. Ele au fost înlocuite, în cadrul procesului de modernizare a aparatului didactic, prin utilaje noi, care au și intrat sau vor intra în curînd în producție.

Ținînd seama de creșterea continuă a dotării școlilor cu aparate și materiale cu o complexitate tehnică sporită, articolul „In laboratoarele școlare” menționa o serie de cerințe privind întretinerea și repararea materialului didactic. În legătură cu această problemă, conducerea I.M.D. ne-a relatat că ia în considerare mai multe soluții. Astfel, ar fi posibilă organizarea reparării materialului didactic la sediul școlilor prin deplasarea unor ateliere autopurtate ale I.M.D., sau organizarea în toate regiunile, pe lângă unele școli profesionale (eventual, în viitor, pe lângă unele licee industriale) a unor secții de reparări ale I.M.D. Soluția asupra căreia conducerea întreprinderii accentuează însă cel mai mult este organizarea la nivelul regiunilor de ateliere de reparare a materialului didactic încadrate cu doi trei specialiști, instruiți în cadrul unui curs de perfecționare la I.M.D. și care să se deplaseze după un program special în școli pentru efectuarea diferitelor reparații. În același timp I.M.D. se angajează să furnizeze piese curente de schimb atît acestor ateliere de reparații, cit și direct școlilor chiar în cadrul truselor curînd noile aparate ce vor fi livrate. I.M.D.-ul își propune de asemenea să organizeze în fiecare regiune laboratoare model, în cadrul cărora specialiștii I.M.D. și profesorii cu o bună pregătire de specialitate să facă periodic demonstrații cu privire la mînuirea și întretinerea diferitelor aparate.

Închîiere, răspunsul redactat de I.M.D. cuprinde angajamentul muncitorilor și inginerilor întreprinderii de a se strădui neobosit pentru a ridica nivelul și nivelul calitativ al producției.

„Intre politețe

și conștiință profesională“

Articolul „Intre politețe și conștiință profesională”, apărut în nr. 827 al „Gazetei învățămîntului”, semnală o serie de lipsuri în pregătirea la matematică a absolvenților claselor I-IV de la Liceul nr. 2 din Pitești.

Analizînd situația predării matematicii la aceste clase, direcția liceului a constatat, așa cum ne relatează într-o scrisoare, că deficiențele semnalate în articol se datoresc, între altele, insuficienței preocupării a comisiei metodice pentru ridicarea nivelului predării, aplicării nejudicioase a sistemului de notare, insuficienței legăturii cu părinții elevilor etc. Pentru înlăturarea acestor deficiențe, conducerea liceului a sporit numărul asistențelor la orele de matematică predate la clasele I-IV și a dat elevilor lucrări de con-

trol pentru a constata gradul lor de pregătire și a luat măsuri în vederea îmbogățirii și aprofundării cunoștințelor lor. În același timp, s-au inițiat schimburi de experiență între învățători, populîrîndu-se cele mai bune metode de predare a matematicii la clasele I-IV. De asemenea, s-au luat măsuri pentru intensificarea activității comisiei metodice și pentru aplicarea riguroasă a normelor sistemului de notare, astfel încît să nu li se acorde elevilor note mari în mod nejustificat. S-a stat de vorbă și cu părinții elevilor, cărora li s-a arătat că ajutorul pe care îl acordă copiilor lor nu trebuie să constea în a le rezolva problemele și exercițiile, ci în a supraveghea rezolvarea corectă a acestora.

MONUMENTE ALE NATURII PATRIEI

de cei care obțin rezultate mediocre în condițiile mai sus menționate? Fără îndoială că da. Mai înțil, pentru că ei nu pot constitui „probleme” în sensul celor de mai înainte; în al doilea rînd, pentru că și activitatea pedagogică va fi cu totul diferită. Într-adevăr, dacă elevul „mediocru” muncește cu sîrguință și seriozitate, dacă face tot ce poate pentru a-și îndeplini obligațiile școlare, ce rost are să-i punem în față exigențe la care nu poate răspunde? Efectul ar fi opus celui urmărit. În loc de a se îndrepta, el ar fi descurajat și demobilizat în urma unei asemenea intervenții. Ceea ce este indicat în acest caz este săcirea încrederii în forțele proprii, sprijinirea fiecărui pas înainte pentru temeinica sa consolidare etc. Așa dar, nici față de elevul mediocru în adevăratul înțeles al cuvîntului nu adoptăm o atitudine fatalistă, cit dimpotrivă, mobilizăm toate forțele colectivului pedagogic și ale familiei pentru a obține continua perfecționare a capacităților sale de muncă.

Totul este de a privi această sarcină cu realism și cu simț de răspundere. Profesorului nu i se poate imputa nimic pentru rezultatele la învățătură ale acestor elevi, dar lui îi revine răspunderea pentru valorificarea maximă a resurselor intelectuale și morale ale acestuia. Nu rareori se constată că din rîndurile elevilor care fac pași mărunți înainte și se prezintă, la un moment dat, cu rezultate mediocre, dar deșpun o muncă încordată pentru însușirea cunoștințelor, se desprind cu timpul (de-a lungul anilor școlarițtii) adevărate valori care depășesc uneori pe cei care inițial au manifestat posibilități și perspective promițătoare, dar, din diferite cauze, nu s-au realizat. Acest lucru nu ne face să ne tîlmăcim ca plectoarie

pentru mediocritate, ci pentru înțelegere științifică față de ritmul diferit în care se dezvoltă fiecare individualitate în diferite etape.

Și în evoluția elevilor buni sau foarte buni pot interveni discontinuități (momente, etape) cînd capacitatea de muncă scade (deosebi la vîrsta pubertății), nici dezvoltarea acestora nu este totdeauna continuă ascendentă, ci poate fi contradictorie (cu „căderi”, reveniri etc.). Ce înseamnă un tratament pedagogic corespunzător pentru acești elevi? Înseamnă atenție, încurajare și sprijin multilateral în dezvoltarea aptitudinilor, a capacității de muncă. Profesorul trebuie să simtă, să „întuiască” ceea ce se întimplă cu elevul în fiecare moment, să-i acorde sprijin pentru depășirea dificultăților la timpul potrivit, să fortifice și să consolideze ceea ce este pozitiv, să contribuie la dezvoltarea lui pe această cale. A sugera copilului că are anumite calități înseamnă a i le cultiva — aceasta este o indicație extrem de valoroasă, după părerea noastră, în orientarea muncii cu elevii. Măsurile necesare trebuie stabilite de la caz la caz, cu perspectiva clară a posibilităților și cu utilizarea întregii game de mijloace și procedee didactice și educative.

Aspectele prezentate arată cit este de variată și de diferențiată această „lume” a elevilor cu rezultate mediocre la învățătură. De fapt, este categoria cea mai complexă, care pune cele mai dificile probleme în fața pedagogului.

Rezolvarea acestor probleme presupune:
— Analiza amănunțită, nu numai cantitativă (statistică) și de suprafață (limitată la luarea în considerare numai a rezultatelor), ci calitativă, care să ducă la delimitarea aspectelor caracteristice, a cauze-

lor specifice, la stabilirea modalităților adecvate de acțiune pedagogică. Modul cum se analizează în fiecare școală aspectele concrete ale problemei este hotărît pentru justa orientare a colectivului pedagogic.

— Realism, consecvență și stăruință în munca pedagogică cu elevii „mediocri”, cu perspectiva clară a evoluției acestora.

— Continuă atragere a elevilor „mediocri” în rezolvarea diferitelor sarcini școlare în cadrul colectivului respectiv, imbinată cu stimularea și educarea intereselor de cunoaștere ale acestora, a dragostei față de învățătură, cu cultivarea trăsăturilor pozitive ale voinței și personalității.

— Exigență continuă, ascendentă, și rațională față de munca elevilor, imbinată cu autoexigența cadrelor didactice față de nivelul realizării tuturor sarcinilor pedagogice.

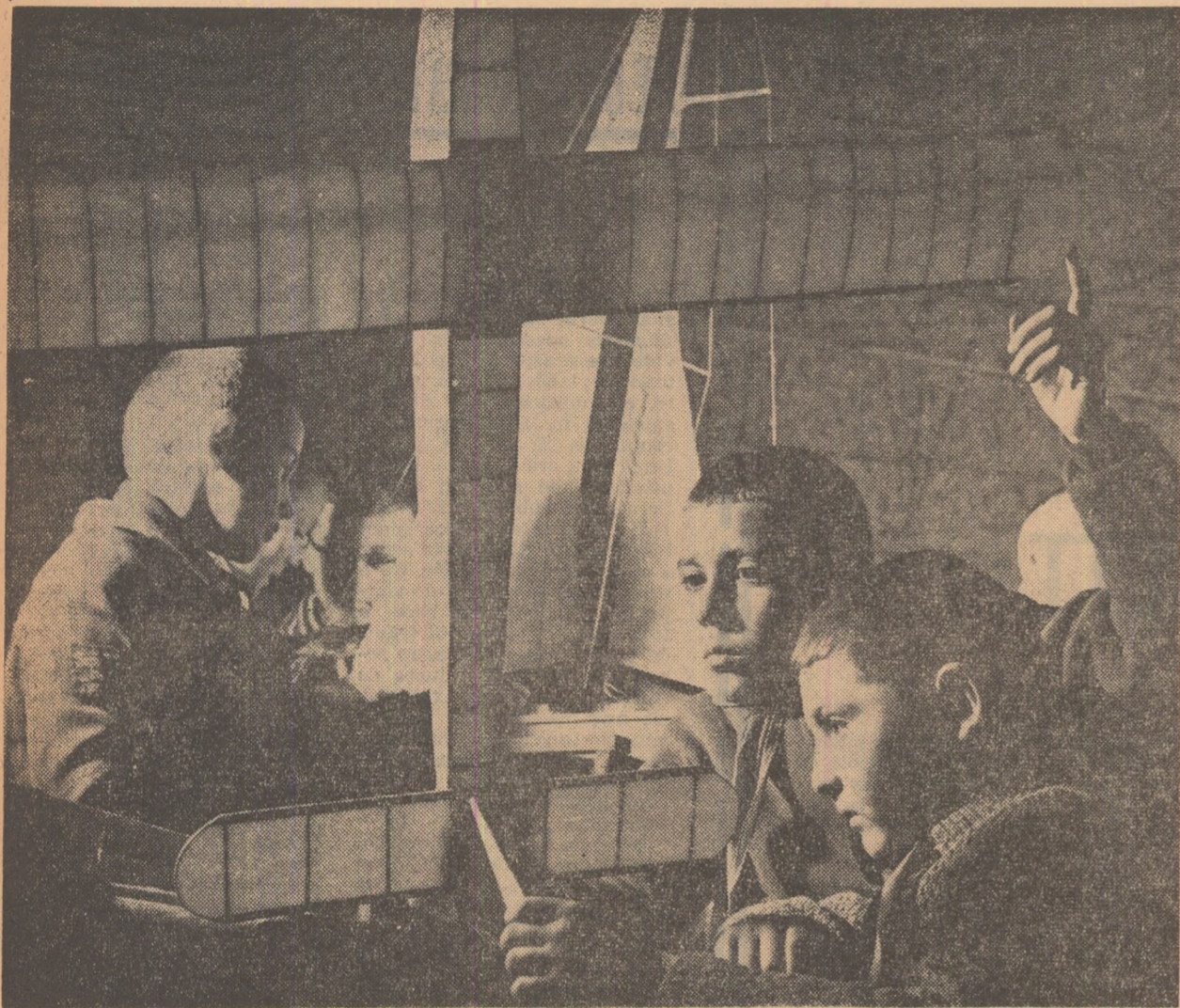
— Crearea unui climat de încredere și optimism pedagogic atît în rîndurile colectivului pedagogic, cit și în rîndurile elevilor, imbinat cu evitarea oricărei grabe, a oricăror exagerări, concluzii pripite, unilaterale etc.

— Colaborarea permanentă și concretă a tuturor factorilor (profesor, dirigințe, părinți, organizație de tineret) ce pot contribui la rezolvarea problemelor.

În rîndurile de față am abordat doar unele aspecte, considerate de noi importante în momentul de față, ale „mediocrității” în școală. Problema este însă mult mai complexă și necesită o analiză multilaterală, care să valorifice experiența pozitivă a școlii noastre.

Lector univ. V. RADULIAN
Institutul pedagogic de 3 ani Bacău

La cercul de aeromodel de la Casa-pionierilor din Roman

Adunările sindicale trimestriale

O dată cu încheierea trimestrului II, pe agenda de actualitate a organizațiilor sindicale din școli au fost înscrise lucrările de pregătire și organizare a adunării sindicale menite să analizeze munca din perioada anterioară și să-i mobilizeze pe membrii de sindicat la eforturi sporite în ultima etapă a anului școlar.

După cum se știe, adunările sindicale trimestriale dezbate probleme legate de activitatea profesională a membrilor de sindicat, de modul în care se desfășoară acțiunile culturale, ca și de măsura în care se traduc în viață sarcinile privind asigurarea condițiilor de muncă și de viață ale oamenilor școlii. Atunci când adunările sunt bine pregătite, cind discuțiile purtate de membrii de sindicat au un caracter concret, cind se fac, pe baza analizei aprofundate a muncii, propunerii bine gândite, adunările trimestriale au o deosebită importanță pentru ridicarea la un nivel mai înalt a activității organizațiilor sindicale din școli.

„Eficiența adunărilor sindicale trimestriale, ne spune tovarășa Veronica Onescu, responsabilă grupei sindicale de la Liceul nr. 25 din Capitală, este determinată de buna ei pregătire, înțelegând prin aceasta nu numai măsurile strict organizatorice, ci, mai ales, orientarea în conținut a acestor adunări. Aceasta înseamnă, de pildă, ca din multele probleme care se ridică în activitatea profesională a membrilor de sindicat, referatul ce urmează a se prezenta în adunare să rețină și să analizeze pe cele mai actuale și importante. În școala noastră, în etapa actuală o bună parte din preocupările cadrelor didactice se leagă de pregătirea elevilor din clasele a VIII-a și a XI-a pentru examenele de absolvire și maturitate. De aceea adunarea sindicală pe care o pregătim va examina o serie de probleme privind modul în care pot și

trebuie să fie sprijiniți profesorii care asigură pregătirea elevilor din aceste clase. În mod concret ne-am gândit ca în etapa finală a anului școlar să-i decongestionăm de sarcinile care nu se leagă direct de această preocupare.

Biroul grupei sindicale va pune, de asemenea, în dezbaterea adunării o serie de probleme legate de eficiența muncii educative, de rolul pe care îl are în această direcție exemplul personal al educatorului. Fișete, aceste probleme vor fi ilustrate cu exemple concrete, din care să rezulte în mod convingător conștientizarea că stăruința și profesionalismul, comportarea lui influențează în cea mai mare măsură stilul de muncă și comportarea elevilor.

Aș vrea să subliniez că asemenea probleme, ca și altele pe care nu le-am menționat aici, deși formează obiectul atenției noastre în referat, nu au fost incluse în mod întâmplător. Ne-am oprit la ele intrucât de buna lor rezolvare depinde în primul rind mobilizarea membrilor de sindicat la îndeplinirea în cel mai bune condiții a tuturor sarcinilor ce le revin pe linie profesională în ultimul trimestru.

Un alt grup de probleme care se vor dezbate în adunările sindicale este cel referitor la activitățile culturale destinate membrilor de sindicat.

„Ne-am gândit, ne spune tovarășul Marin Cișcă, responsabil cultural din comitetul sindicatului învățământ din orașul Fălticeni, să îndrumăm organizațiile sindicale din școli pentru a folosi adunările sindicale trimestriale în scopul dezbaterii acțiunilor culturale-educative care urmează să se desfășoare în etapa finală a anului școlar. Acestea vor fi intrucât diferite de cele organizate în perioada anterioară. În primul rind, se va acorda o mai mare atenție sprijinirii acțiunilor de documentare a cadrelor didactice în

problemele specifice încheierii anului școlar. Apoi, ne propunem să intensificăm acțiunile culturale-sportive, să organizăm mai multe excursii etc. De reținut că toate acestea vor trebui să aibă un caracter recreativ, să asigure cadrelor didactice, aflate într-o perioadă de intense eforturi intelectuale, posibilități de odihnă, de relaxare.

„În adunările sindicale trimestriale se vor discuta și unele probleme privind munca de asigurări sociale — ne-a spus tovarășa Iulia Gheorghiu, vicepreședinta a comitetului sindicatului învățământ din orașul Tecuci. Referatele nu vor face în acest domeniu un simplu bilanț al activităților desfășurate, ci vor urmări mai ales să dezbate problemele care se ridică, în scopul unei mai bune soluționări în viitor. Se vor pune în discuție, de pildă, probleme privind crearea celor mai bune condiții de muncă în etapa finală a anului școlar, ca și unele măsuri menite să preîntâmpine eventualele îmbolnăviri de sezon.

„Pentru comitetul sindicatului, desfășurarea în condiții bune a adunărilor sindicale trimestriale în grupă reprezintă un stadiu de ridicare a nivelului activității acestora — ne-a spus tovarășul Gheorghe Diaconescu, președintele comitetului sindicatului învățământ din raionul I. Mai. Comitetul sindicatului nostru sprijină pregătirea adunărilor, acordând un ajutor concret în întocmirea referatelor, astfel încât acestea să pună în discuție problemele cele mai semnificative ale activității sindicale. Desigur, membrii comitetului sindicatului vor participa la aceste adunări, iar după ținerea lor vor examina măsurile ce se impun pentru sprijinirea organizațiilor sindicale din școli în vederea unei contribuții sporite la întregă muncă a membrilor de sindicat.”

LA BIBLIOTECA CENTRALĂ PEDAGOGICĂ

În ultima perioadă, Biblioteca centrală pedagogică, a primit prin achiziții și schimburi curente cu instituțiile culturale din străinătate, o serie de lucrări interesante din domeniul pedagogic, psihologic, pedagogic, educației, didacticii etc.

Iată câteva din aceste cărți.

Prokofiev A.V.: Programirovanoe obuceni. Programirovanie ucebni. Mașini deia obuceni (Invățământul programat. Manuale pentru învățământul programat. Mașini pentru instruire). Moskva, Ministerstvo oboron SSSR 1965, (II 34 299) *

Lehmann Otfokar: Das Experiment in Geographie. Die Behandlung der allgemeinen physischen Geographie in der 9 Klasse (Experimentul în predarea geografiei. Cu privire specială la predarea geografiei fizice în clasa a IX-a). Berlin, Volk und Wissen, 1964, (III 34, 746).

Lucrarea cuprinde: principiile generale teoretice de folosire a experimentului în predarea geografiei, se referă la poziția metodică a experimentului în predarea geografiei, la particularitățile pregătirii tehnico-organizatorice a experimentului geografic, la unele probleme metodice de bază cu privire la experimentul geografic folosit în cadrul lecției. Se dau exemple de lecții pentru folosirea experimentului geografic.

*** Handbook of Research on Teaching. A Project of the American Educational Research Association. Edited by N. L. Gage. (Manual de cercetare asupra predării. Proiect al asociației americane pentru cercetări pedagogice. Sub redacția lui N. L. Gage). Chicago, Rand McNally, 1965, (II 35, 128).

După o serie de orientări teoretice, lucrarea tratează probleme de metodologie cu privire la cercetarea predării și prezintă cercetări asupra diverselor clase și discipline de învățământ.

Soubiran, Giselle, B. Mazo, Paul: La réadaptation scolaire des enfants intelligents par la rééducation psychomotrice (Readaptarea școlară a copiilor inteligenți prin reeducare psihomotrică). Paris, Edition Doin, 1965, (III 35, 520).

Autorii abordează aspecte ale situației reeducării psihomotrică în terapia psihopedagogică, precizează scopurile reeducării, se referă la reeducarea în grupe și în singurătate individuală.

*) Cifrele din paranteze reprezintă cotele de bibliotecă ale lucrărilor respective.

Mentione

UNIUNEA SOVIETICĂ

În orașul Celeabinsk a avut loc, nu de mult, deschiderea solemnă a școlii pentru tinerii cosmonauți, înființată din inițiativa Comitetului Organizației al Comsomolului și a conducerii școlii militare din localitate. Aici învăță peste 50 de tineri, recrutați dintre elevii claselor a IX-a de la școlile din Celeabinsk. Ei sînt frunțiși la învățătură, deosebit de activi în viața obștească, pasionați după aviație și cosmonautică.

Cursurile, cu durata de 2 ani, au loc duminică. Elevii studiază bazele aviației, ca și teoria și practica zborurilor cosmice. După terminarea școlii de zece ani, și concomitent, a cursurilor școlii pentru tinerii cosmonauți, absolvenții vor fi primiți cu prioritate în instituțiile de învățământ ale aviației.

R. P. POLONĂ

În prezent, preocuparea de bază a oamenilor de știință din domeniul pedagogiei din R. P. Polonă o constituie metoda de predare „pe probleme”, diferită de metoda expunerii cunoștințelor de către profesor.

Lecțiile decurg cam în felul următor: tema care urmează a fi studiată este împărțită de profesor în probleme separate pe care elevii trebuie să le elaboreze singuri, obținând răspunsuri la întrebările puse amănunțit. Totalul răspunsurilor duce la o concluzie încheiată și elevii își dau pe deplin seama datorită căror factori s-a ajuns la această concluzie, ce volum de cunoștințe este necesar pentru înțelegerea temei.

Clasa este împărțită în două grupe, dintre care una învață cu profesorul, iar alta cu un fel de „mașini de învățat”. Fiecare elev din această grupă are o mașină, însă toți lucrează la aceeași problemă. Mașina nu are nimic comun cu mașinile pentru controlul cunoștințelor utilizate în prezent în S.U.A. și experimentate în Uniunea Sovietică.

Este o cutie mică în care se află un rolou cu hirtie înfășurată pe el. Pe fișia de hirtie sînt tipărite o serie de probleme și de informații. Elevul întoarce roloul și ia cunoștință de probleme. În cursul lecției, adică în timp de 45 de minute, el trebuie să rezolve, cu ajutorul mașinii, câteva probleme. Acestea sînt astfel elaborate încît gradul lor de dificultate crește treptat. Ultima problemă încheie un anumit ciclu tematic — de pildă, la istorie, o perioadă istorică. Apoi se trag concluziile, pe care elevii le analizează împreună cu profesorul. Este de reținut că nu toate temele prevăzute în programe pot fi studiate cu ajutorul mașinii. De aceea grupa „cu mașini” învață și cu profesorul, participînd la lecțiile care se desfășoară însă tot după principiile predării pe probleme.

Grupa de elevi care învață cu profesorul studiază același material ca și grupa „cu mașini”.

La anumite intervale de timp, profesorii controlează cunoștințele însușite de elevii celor două grupe, comparînd gradul de însușire al materialului.

S-a ajuns, pe marginea acestui experiment, la unele constatări interesante. S-a observat astfel că elevii care învață cu ajutorul mașinilor își însușesc materialul studiat de două

ori mai repede decît la o lecție tradițională. Elevii claselor experimentale, știind că trebuie să învingă singuri greutățile care se ivesc pe parcurs, lucrează mult mai activ. Cercetările au arătat că volumul de cunoștințelor lor depășește cu cel puțin 20% volumul de cunoștințe pe care îl au elevii din clasele tradiționale. Nota medie de apreciere a cunoștințelor la unele discipline în clasele experimentale a crescut cu o unitate. În școală a scăzut în mod considerabil repetența.

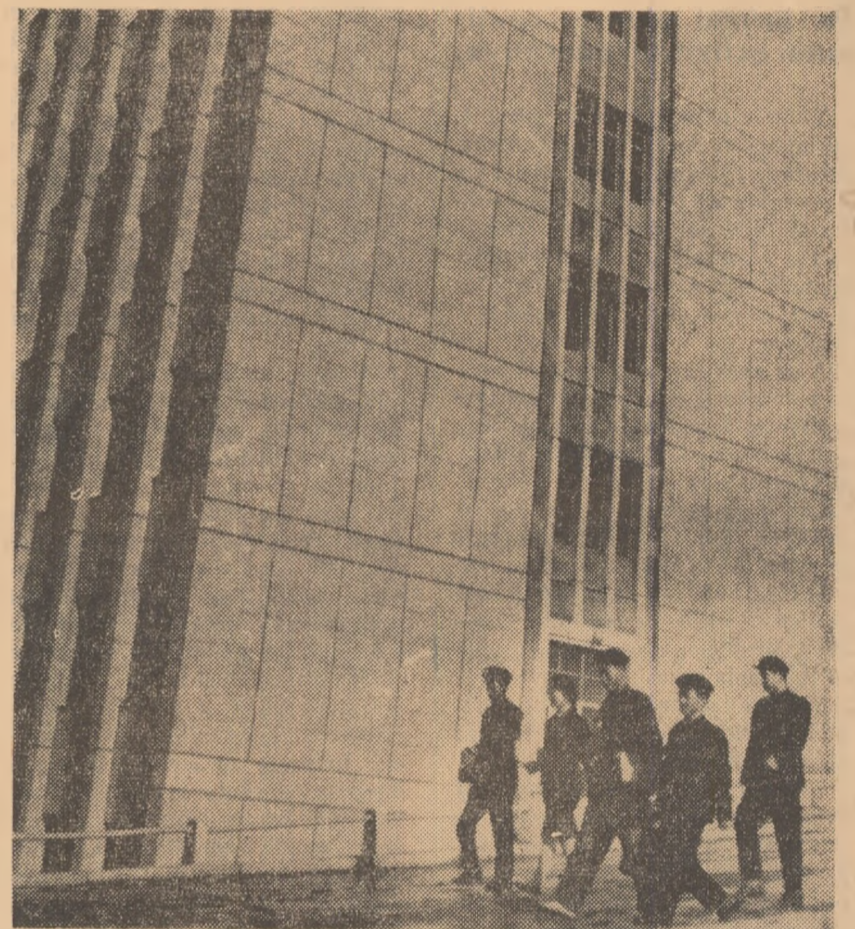
Rezultatele obținute i-au îndemnat pe experimenterii să caute noi procedee de lucru. Folosind metoda de studiu pe grupe, descrișă mai sus, ei au trecut la organizarea lecțiilor în cabinete pe obiecte. Lecțiile sînt completate cu proiectii de filme, cu discuții, cu excursii, cu întreceri pentru cea mai bună rezolvare a problemelor etc.

Paralel cu experimentările practice, oamenii de știință din Comitetul pentru științele pedagogice al Academiei de științe din R. P. Polonă au început revizuirea structurii disciplinelor din planul de învățământ. Ei selectează problemele esențiale, elimină capitolele de prisos, precum și noțiunile și definițiile mai puțin însemnate, cu scopul de a înlesni justa folosire a noilor metode de predare.

R. F.

GERMANĂ

Sub influența dezvoltării vertiginuoase a „creierilor electronici” și ca urmare a lipsei de profesori, a început și în Republica Federală Germană o vie discuție în jurul folosirii în școli a mașinilor de învățat. O firmă vest-germană oferă de acum o mașină de învățat la prețul de 3.200 mărci.

Grup de studenți în fața noii clădiri a Universității Kim Ir Sen din Phenian — R. P. D. Coreeana.

Didactica — domeniu de creație

(Urmare din pag. 1)

moderne audio-vizuale iesă din campul omogenității și formalismului. Didactica, și chiar metodicile obiectelor de învățământ, se diversifică în mod uimitor. Cunoașterea fenomenelor și lucrurilor în condițiile naturale de dezvoltare cere, pe lângă perfecționarea metodelor de învățământ, și perfecționarea formelor de organizare a activității în procesul de învățământ. Tipologia lecțiilor, excursia și vizita, legătura cu practica, caracterul aplicativ al cunoștințelor, accentul pe formarea și consolidarea deprinderilor, folosirea largă a unor forme cât mai variate și atrăgătoare de activitate, a inițiativii și activității independente și creatoare a elevilor — fac din didactică un domeniu al activității vii, de căutare și înnoiri continente, cer din partea învățătorilor și profesorilor spirit creator și pasiune.

Acțiunea de raționalizare a activității instructiv-educative își aproprie tot mai mult mijloacele pe care le pune la îndemîna cercurilor științei moderne — instruirea programată, mașina de învățat.

Toate acestea arată că de cuprinzătoare și complexă este problematica optimizării eficienței învățământului pentru a corespunde volumului sporit de cunoștințe și deprinderi, exigențelor formării personalității omului societății actuale. Orientîndu-se deopotrivă spre modernizarea conținutului învățământului, a metodelor lui, printr-un apel larg la mijloacele tehnice audio-vizuale și urmînd maximum de efecte sub aspectul educativ-formativ, această problematică face din didactică un domeniu al creației și înnoirilor, solicită multilaterală atenția și eforturile atît ale pe-

dagogilor practicieni, cît și ale cercetătorilor în domeniul pedagogiei.

Ne-am referi, ca ilustrare, la o direcție de investigație și acțiune creatoare extrem de interesantă și utilă pentru accelerarea și optimizarea eficienței învățământului. Este vorba de cunoașterea și folosirea rațională în procesul de învățământ a experienței cognitive a elevilor, a efectelor educative generale, și îndeosebi intelectuale, pe care experiența de viață și mijloacele de informație modernă le au asupra posibilităților elevului de a asimila cunoștințe și de a-și forma deprinderi. Datorită mai multor factori — între care nivelul cultural al părinților, sistemul de mijloace create de societate (educația preșcolară, jucării, parcuri pentru copii etc.) și îndeosebi mijloacele tehnice moderne de informație (radio, cinematograful, televiziunea etc.) — crește rapid experiența cognitivă a elevilor — curiozitatea, interesul de cunoaștere, spiritul de observație, inventivitatea, capacitatea de gândire, de interpretare, de înțelegere, de exprimare corectă — constituind o bază apercceptivă apreciabilă de la care trebuie să pornească și pe care trebuie să se sprijine asimilarea cunoștințelor și formarea deprinderilor.

O regulă elementară a didacticii, formulată de multă vreme, precum și ca, în însușirea cunoștințelor noi, să ne întemeiem pe cunoștințele anterioare ale elevilor și să facem meru legătura cu acestea. Aplicarea în domeniul didacticii actuale a aceleiași reguli elementare presupune atitudinea creatoare a învățătorului și profesorului pentru a descoperi la copii și a utiliza optim această experiență cognitivă în întregul proces de învățământ, la fiecare disciplină și chiar la fie-

care lecție. Această realitate modifică sensibil dimensiunile și importanța procesului metodic. Se cere utilizarea rațională și cu cele mai adincii efecte a acestui fond, atît în transmitere, verificare, consolidare, cît și în aplicarea cunoștințelor însușite, în diferite tipuri de lecții și în diferite verigi ale fiecărei lecții. Aceasta cere însă din partea pedagogului nu numai pregătire și tact, dar și atitudine creatoare.

Innoirea didacticii și atitudinea creatoare în procesul de învățământ reclamă a personalului didactic licee pedagogice, institute pedagogice și universități, în activitatea de perfecționare. Modernizarea predării și realizarea unei eficiențe optime a învățământului în condițiile sporirii continue a volumului de cunoștințe și deprinderi ce trebuie însușite de către elev se poate realiza cu profesori pregătiți în condiții de studiu teoretic cu mijloace moderne și aplicații practice, asemenea aceluia care se cer înfăptuite de aceștia. În această direcție se orientează astăzi preocupările și munca de formare a viitorilor profesori.

Adevărat domeniu de creație, didactica solicită astăzi mai mult ca oricînd colaborarea strînsă și contribuția substanțială nu numai a pedagogilor, ci și a unor specialiști din alte domenii: psihologie, cibernetică, matematică etc., pentru elaborarea științifică a problemelor complexe ale procesului de învățământ și pentru pregătirea unui personal didactic care să lucreze creator.

Correspondență

Ioșif Mathe — Simleul Silvaniei

Schemele pe care le propunem pentru recapitularea cunoștințelor de fizică sînt judicious întocmite și fără îndoială că își pot atinge scopul. Reținînd ideea dv., am propus Editurii didactice și pedagogice să analizeze o eventuale folosire a unor scheme de genul celor elaborate de dv. în cadrul manualelor de fizică pentru clasa a X-a.

Ileana Drăghici — București

Scrisoarea dv. privind introducerea treptată a elevilor în matematica modernă ridică o serie de aspecte particulare ale predării matematice. Vă informăm că în prezent, în cadrul studiilor inițiate de Ministerul Învățământului în legătură cu modernizarea predării matematice, s-au luat în considerare și aspectele la care vă referiți.

Aurel Drăguș — Făgăraș

Preocuparea dv. de a asigura participarea activă a elevilor la lecție în cadrul orelor de aritmetică ținute la clasele mici este binevenită. Ideea sporirii

volumului de exerciții rezolvate prin folosirea, la orele de aritmetică, a cartonașelor cu exerciții, aceasta a utilizării unui carton special destinat muncii proprii din clasă a elevului, ni se par nimerite cu condiția, așa cum ați subliniat și dv., de a constitui elemente de activizare și stimulare a muncii elevului și de a nu-l supraîncărcă. Justa lor dozare depinde de măiestria învățătorului.

Prof. Maria Cîlcu — Belinț, Lugoj

Am luat cunoștință cu satisfacție de preocupările manifestate de învățătorii și profesorii din raionul Lugoj în domeniul muncii politico-culturale în rîndurile tărînilor cooperatiste. Conștientizarea la care vă referiți, organizată la Belinț sub îndrumarea Comitetului raional P.C.R. Lugoj, este de natură să întărească efortul lucrătorilor din învățământ pe această linie, să-i ajute în îmbunătățirea continuă a activității lor obștești.

Prof. Ion Vasilache — Tirnăveni

Sîntem într-un tot de acord cu dv. că volumul și calitatea cunoștințelor fie-

cărui elev trebuie să fie apreciate nu după păreri prestabilite și subiective, ci numai în funcție de pregătirea lui reală. Fiește că un elev bun poate să fie notat cu patru atunci cînd nu învață, după cum un elev în general slab poate primi nota zece dacă face dovada că și-a însușit la nivel maxim cunoștințele predate. Oscilațiile pe „verticală” între notele mici și cele mari sînt rezultatul mai multor factori: sîrguința la învățătură, capacitatea individuală, starea sănătății, complexitatea capitolului care se studiază etc. De aceea considerăm perfect valabilă afirmația dv. că elevul nu trebuie să fie „abonant din oficiu” la nota zece sau „condamnat” la nota patru.

I. Marțolea — Sîrbiați, raionul Fălticeni

Măsurile pe care vi le propunem cu privire la îmbunătățirea predării obiectului „Agricultura” — îmbogățirea conținutului lecțiilor prin folosirea materialelor Congresului Cooperativelor Agricole de Producție, legarea mai strînsă a studiului teoretic de munca practică din ca-

drul cooperativei agricole locale etc. — vor contribui, de bună seamă, la ridicarea nivelului de pregătire al elevilor în această direcție. Considerăm îndreptățite cerințele dv. cu privire la îmbunătățirea calității manualelor de agricultură și la întărirea controlului și îndrumării muncii profesorilor de specialitate.

Este meritorie, pe de altă parte, activitatea dv. pentru elaborarea unei monografii a școlii în care lucați. Pentru obținerea unor îndrumări cu privire la interpretarea datelor culese este bine să vă adresați specialiștilor de la Facultatea de istorie a Universității din Iași.

Ioan Nadișan — Căvnic

Aspectele pe care ni le relațiți în legătură cu activitatea cercului de biologie din școala dv. sînt interesante. Fără îndoială, o astfel de activitate largă — așa cum spuneți dv. — orizontul științific al elevilor, le dezvoltă deprinderile practice, îi familiarizează cu munca de cercetare, contribuie la formarea concepției materialiste despre natură și la cultivarea sentimentului de dragoste față de patrie.